

УДК 070:316.774:004.738.5

Бараннік Євгеній Дмитрович

магістрант кафедри журналістики

Київського університету культури

Баранник Евгений Дмитриевич

магистрант кафедры журналистики

Киевского университета культуры

Barannyk Evheniy

Master of Journalism Department of the

Kyiv University of Culture

НОВИННИЙ ЖАНР ЯК ОКРЕМИЙ ЕЛЕМЕНТ В СУЧАСНОМУ

ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ

НОВОСТНОЙ ЖАНР КАК ОТДЕЛЬНЫЙ ЭЛЕМЕНТ В

СОВРЕМЕННОМ ИНФОРМАЦИОННОМ ПРОСТРАНСТВЕ

NEWS GENRE AS AN INDIVIDUAL ELEMENT IN THE MODERN

INFORMATION SPACE

***Анотація.** У статті розглядається розвиток засобів масової інформації у фокусі теленовин та електронних видань. Актуальність теми зумовлена переосмисленням ролі традиційних видів журналістики в загальній структурі комунікативного процесу. Зі стрімким розвитком інтернет-технологій та зі збільшенням охоплення інтернет провайдерами територій поширення мережевої комунікації зростає, відповідно, збільшується й кількість інтернет-користувачів. У сучасному інформаційному суспільстві, основною ознакою якого є глобалізація, журналістика є одним з основоположних чинників. І ідучи за віянням сучасної культури, у журналістиці з'являється новий напрям – мережеві засоби масової інформації.*

Ключові слова: інтернет, засоби масової інформації, контент, блог.

Аннотация. В статье рассматривается развитие средств массовой информации в фокусе теленовостей и электронных изданий. Актуальность темы обусловлена переосмыслением роли традиционных видов журналистики в общей структуре коммуникативного процесса. Со стремительным развитием интернет-технологий и с увеличением охвата интернет провайдерами территорий распространение сетевой коммуникации увеличивается, относительно, увеличивается и количество интернет-пользователей. В современном информационном обществе, основным признаком которого является глобализация, журналистика есть одним из основополагающих факторов. И следуя веяниям современной культуры, в журналистике появляется новое направление – сетевые средства массовой информации.

Ключевые слова: интернет, средства массовой информации, контент, блог.

Summary. This article tells about mass media development, focusing on television news on online media outlets. Relevance of this topic is caused by rethinking of the role of traditional types of journalism in the overall structure of the communicative process. With the rapid development of Internet technologies and increase in the territories coverage by Internet providers in Ukraine, number of Internet users is increasing accordingly. In today's information society, the main feature of which is globalization, journalism is one of the underlying factors. And as we move towards a modern culture, journalism has a new direction – online network media.

Key words: Internet, mass media, content, blog.

Постановка проблеми. Метою роботи є розкриття комунікативних можливостей та особливостей онлайн-ЗМК, а також їх реалізацію у інформаційній та рекламній діяльності ЗМІ в інтернеті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження складають праці таких фахівців у галузі журналістики, як А. Дмитровський, В. Шаповал.

Виклад основного матеріалу. На сьогоднішній день неможливо уявити життя людини без новин. Медійне середовище, зокрема це стосується телевізійного, обов'язково містить таку основну складову, як новина. Тому обрана тема завжди є актуальною на сьогодні. Це можна пояснити тим, що політизоване сучасне суспільство готове сприймати та інтерпретувати інформацію, а величезне бажання соціуму розібратись у закономірностях сучасного світу призводить до розширення інформаційного середовища. Вслід як власникам телеканалів та редакцій, так і безпосередньо редакторам, доводиться приділяти велику увагу змісту та способам ретрансляції інформаційних матеріалів, що адресовані широкій публіці.

Новини – найрейтинговіший інформаційний продукт загальнонаціональних телеканалів. За ними слідкують і дивляться, бо глядачу завжди цікаво знати за принципом «стирання кордонів між телевізійними жанрами», і за тенденцією новини вже не можна віднести до суто інформаційних жанрів. Телепрограми новин є одним з найважливіших у сітці мовлення більшості телеканалів. Їх головна особливість полягає в тому, що вони мають «постійне місце в щоденному ефірі, високу періодичність виходу на екрани, відрізняються багатогранною тематикою основної частини випусків, яка поєднується зі спеціалізованими за темами випусками (екстрені, спортивні та ін.), мозаїчний характер побудови при наявності певної сталості (рубрики, які вказують на належність подій до певного часового інтервалу, постійних ведучих), блоковий характер побудови із закріпленою послідовністю (верстка), співвідношення різних видів випусків та передач, які відрізняються оперативністю, характером та обсягом коментування, регулярністю виходу в ефір. Головне ж їхнє призначення – «оперативно відображати події, факти, явища і не менш

оперативно їх осмислювати, оцінювати», готувати та подавати в ефір інформацію, дотримуючись стандартів, таких як – точність, правдивість, баланс думок, відокремлення фактів від висновків та оцінок, повнота, оперативність, простота подачі інформації.

За останні 15 років кількість телевізійних каналів в Україні значно зросла. Має більше можливостей для успішного функціонування регіональне телемовлення. Особливо якщо є неординарні та творчо продумані випуски новин, які допомагають зробити наповнення ефіру яскравішим та цікавим, а це, безперечно, привертає увагу глядачів.

Працівники ЗМІ перебувають у постійному русі, пошуку кращих способів зображення суспільних реалій, тому вони під час підготовки інформаційних матеріалів вдаються до трансформації жанрових форм, комбінуючи, змішуючи їх між собою, а це підкреслює новизну.

Інформаційні матеріали сьогодні мають ознаки кількох жанрів, адже «виникнення одних і знищення тих жанрів або їх елементів, зміна суспільної значущості того чи іншого жанру, співвідношення між ними, одне слово, їх постійна еволюція – закономірне явище». Визначити питомі переваги одного із них стає дедалі важче. Кожен журналіст повинен доконало опанувати теоретичні особливості жанрових форм, щоб досягти успіху в підготовці якісного телевізійного продукту. Тому проблема типології жанру була і є актуальною досі.

До теми жанрової різноманітності зверталось чимало науковців. Особливу увагу розвитку інформаційних тележанрів приділяє З. Дмитровський, висвітлюючи проблеми теорії та практики, намагаючись теоретично обґрунтувати роками набутий досвід. Ю. Шаповал ілюструє особливості інформаційних тележанрів вдалими прикладами, визначаючи плюси і мінуси сучасного інформаційного простору. На розмитості жанрів, чіткій невідповідності їх основних ознак у практичному застосуванні наголошують В. Гоян та В. Лизанчук. Але технічні можливості телестудій із кожним роком удосконалюються, підвищується професійний рівень

журналістів, особливо в сучасній телеінформації, а це свідчить про те, що науковці неодноразово вдаватимуться до проблем телевізійної інформації. Саме тому важливим у підготовці новин та висвітленні подій було і залишається вдале використання різних жанрових форм.

Іменування всіх інформаційних матеріалів «сюжетами», що сьогодні в журналістській практиці чуємо постійно, ми вважаємо неприйнятним і з теоретичного погляду, і з погляду ефективності впливу на телеглядача. Однак слід акцентувати увагу на особливій відповідальності журналіста при підготовці матеріалу, адже «у телевізійній відеоінформації до побаченого, як і до почутого, не можна повернутися».

Особливого колориту надає теленовинам огляд подій. В основі цього жанру є «осмислення подій і фактів у часових та просторових межах. Завдяки короткому огляду подій, телеглядач має нагоду отримати стислу інформацію про найактуальніші події, а це допомагає в загальних рисах висвітлити основні аспекти дійсності».

Але якщо поглянути на проблеми розвитку ЗМІ в Україні, то можна помітити трансформацію українських медіа, яка триває і ще не виходить на фінішну пряму. З одного боку, ми спостерігаємо зростання свідомості і відповідальності журналістів, які не бажають псувати свою репутацію заради миттєвого заробітку, з іншого боку – суспільство змушує ЗМІ розвиватися, вдосконалюватися та відходити від старих шаблонів.

Це дає підстави сподіватися на те, що вже через кілька років все більше українських медіа почнуть відповідати міжнародним стандартам. Наразі ж український телефір переважно залишається ареною інформаційної війни конкуруючих між собою олігархів та політичних баталій.

Істотно впливає на медіа простір України також війна на Донбасі і масштабно російська пропаганда. Українська журналістика переживає важку пост революційну фазу, в якій їй необхідно знайти та відстояти власну роль у суспільстві.

Ми зустрічаємося зі зростаючим тиском на журналістів розслідувачів, спробами їх залякати та впливати на їхню роботу. Не можна не згадати про поширену в країні практику помсти журналістам за неприємні для когось (в основному для впливових бізнесменів або окремих політиків) матеріали. Спалені автомобілі, погрози, які абсолютно неприйнятні для світової медіа спільноти.

В умовах безперервного розвитку інтернету взагалі та інтернет-ЗМІ зокрема простежується основна тенденція веб-видань до подолання меж із офлайн-медіа. Це відбувається за рахунок набуття блогерами професійних умінь та знань журналіста.

Кількість блогів в інтернеті постійно зростає. Найбільшим є англomовний сегмент блогосфери, до нього наближається японський і китайський. Блоги рунету займають не більше ніж 3% міжнародної блогосфери. Блог може доповнюватися і оновлюватися з різною періодичністю. Широкі мультимедійні можливості блогів дають змогу доповнювати текстовий зміст фото-, відео-, аудіо файлами.

Блог як персональний щоденник має декілька кардинальних відмінностей від сторінки звичайного сайту. Для блогів характерні короткі публікації особистого характеру. У постах часто використовуються образи і символи, зрозумілі тільки авторам, а тому вони недовготривалі в інтернет-просторі. Традиційні сайти розміщують матеріали, які більші за обсягом, так і триваліші за змістом. Окрім того, блоги більш інтерактивні, автори дискутують з відвідувачами.

Від персональної сторінки блог відрізняють інтерактивні можливості, неформальний стиль спілкування, оперативність, обов'язкове оновлення текстів. Загальними рисами можна назвати суб'єктивність подачі матеріалів, персоналізацію. Персональна сторінка відрізняється варіативністю жанрів, гіпермедійними і мультимедійними можливостями. Сучасні блоги принципово відрізняються від простих щоденників, оскільки мають велике

практичне значення для широкого кола персонально незацікавлених користувачів і представників засобів масової інформації.

Поняття «блог» значно розширило своє значення. Чимало інтернет видань в Україні і світі мають рубрику «Блоги». Вести її можуть як журналісти, так і відомі інтелектуали з-поза меж редакцій. За своїм жанром це старі добрі «авторські колонки» або «щоденник» - рубрики, що здавна практикуються в традиційній друкованій періодиці. Щоправда тут є щонайменше дві суттєві різниці. Перша полягає в тому, що автори блогів на сторінках відомих ЗМІ мають персональний доступ до цього розділу сайти і публікують там матеріали у власній редакції без втручання ззовні.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Головним питанням для теоретиків медіа, з огляду на новітність інтернет-видань, залишається вироблення адекватної типології цих ЗМІ, а також розробка критеріїв, за яких той чи інший веб-ресурс можна буде відносити до засобів масової інформації.

На сучасному етапі свого становлення інтернет-журналістика має дві основні тенденції: повернення авторських проєктів, які тепер називаються блогами, та поява ЗМІ нового типу – такими тепер називаються соціальні мережі на кшталт «Вконтакте».

Інтернет розвивається таким чином, що різних користувачів приваблює не тільки його орієнтованість на масовість, але й його орієнтованість на окремі групи людей за інтересами, а тому звичайний користувач може перетворюватися на рекламодавця в інтернеті. Завдяки дешевості доступності та спрямованості реклами в інтернеті, вона набуває обертів і переживає зараз фінансовий бум – реклама в мережі приваблює рекламодавців значно більше ніж реклама на традиційних носіях.

Отже, веб-журналістика є засобом передачі інформації, що розвивається найбільш динамічно, а, отже, є найбільш пристосованим до життя у сучасному інформаційному. Існують усі передумови до стрімкого

розвитку онлайнової журналістики у збиток традиційним ЗМІ – як змістовому, так і в рекламному сенсі.

Література

1. Дмитровський А. Телевізійна інформація: теорія і практика : навч. посіб. / З. Є. Дмитровський. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2002. – 128 с.
2. Шаповал В. Телевізійна публіцистика: методологія, методи, майстерність : монографія / Ю. Г. Шаповал. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2002. – 233 с.
3. Детектор медіа [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://detector.media/blogs/article/119638/2016-10-12-ukrainski-media-problemi-ta-perspektivi/>
4. Артамонова І. М. Тенденції становлення та перспективи розвитку інтернет-журналістики в Україні: монографія / І. М. Артамонова. – Донецьк : Лебідь, 2009. – 416 с.
5. Гол Дж. Онлайнова журналістика / Джим Гол. – К. : К.І.С., 2005. – 344 с.
6. Іванов В. Ф. Комп'ютерні мас-медіа на межі століть / В. Ф. Іванов // Актуальні питання масової комунікації. – К., 2002. – Вип. 3, ч. 1. – С. 41–43.
7. Потятиник Б. В. Медіа: ключі до розуміння / Потятиник Б. В. – Л. : ПАІС, 2004. – 312 с.
8. Напрями дослідження та перспективи регіональних інтернет-ЗМІ України [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://papers.univ.kiev.ua/12/Main/articles/yanishevskia-olena-research-trends-and-prospects-for-regional-internet-media-of-u_21928.pdf
9. Калмыков А.А. Интернет-журналистика: учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по спец. 021400 «Журналистика» / А. А. Калмыков, Л. А. Коханова. — М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2005. — 383 с.

- 10.Лукина М. М. СМИ в пространстве Интернета / М. М. Лукина, И. Д. Фомичева. – М. : Ф-т журналистики Моск. гос. ун-та, 2005. – 87 с.